

به نام خدا

عنوان درس: علم و الهیات

نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

گروه فلسفه علم دانشگاه شریف

سید حسن حسینی، جواد درویش، محمد حسن مرصعی

hoseinih@sharif.edu, javad.darvish@gmail.com, morassaie@gmail.com

معرفی درس

این درس با هدف ارائه دیدگاه‌های جدید در موضوع علم و الهیات با تاکید بر نظریات علوم طبیعی، طراحی شده است. کل دوره به ۳ بخش تقسیم می‌گردد و هر بخش شامل ۵ جلسه است. بخش اول، به مرور مبانی و کلیات در رابطه بین علم و الهیات و همچنین مسائل فلسفی و متافیزیکی این حوزه، اختصاص دارد. بخش دوم، شامل مسائل حوزه زیست‌شناسی و دلالت‌های فلسفی و الهیاتی آن است؛ و بخش سوم به موضوع انسان‌شناسی علمی به ویژه در روان‌شناسی و علوم شناختی و نسبت آنها با الهیات، خواهد پرداخت.

موارد ارزیابی

توضیح	نمره	
منظور شرکت منظم و سر موقع در همه جلسات و مشارکت فعال در مباحث است.	۲	حضور فعال و مباحثه
برای بخش‌های مختلف این درس مقالاتی انتخاب خواهد شد و دانشجویان موظف هستند در زمان مقرر خلاصه آن را ارسال نمایند.	۵	خلاصه مقالات
منظور، مقاله‌ای استدلالی در ارتباط با یکی از موضوعاتی است که در دوره ارائه شده است.	۵	مقاله پایانی
امتحان پایان دوره از مطالب کلاس و منابع درسی خواهد بود.	۸	امتحان پایانی

عناوین و سرفصل‌های درس

مباحثی که در این دوره ارائه خواهد شد، ذیل ۳ بخش و در ۱۵ جلسه طراحی شده است. جلسه پایانی به جمع‌بندی اختصاص دارد. ذیل عنوان هر جلسه منابع یا توضیحات مرتبط با آن مشخص شده است.

بخش اول: کلیات و مبانی علم و الهیات

۱- کلیات و تاریخچه

- دیویس، گریگور، (۲۰۲۱) "قلمروزدایی از علم و دین"، ترجمه جواد درویش آقاجانی، انتشارات سروش: تهران (در حال چاپ).

۲- روابط چهارگانه علم مدرن و دین

- باربور، ایان. (۱۳۹۲) دین و علم، مترجم، پیروز فطورچی، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۳- طبیعت‌گرایی و الهیات

- McGrath, Alister. (2015). The Big Question: Why We Can't Stop Talking About Science, Faith and God Hardcover – November 3, 2015. Martin's Press.
- Plantinga, A. (2011). Where the Conflict Really Lies: Science, Religion, and Naturalism. New York: Oxford University Press.

۴- فعل الهی و قوانین طبیعت

- Saunders, N. (2002). Divine action and modern science. Cambridge University Press.

۵- فعل الهی و نظریات علمی (نظریه کوانتوم و آشوب)

- F. Shults, N. Murphy, & R. J. Russell. (2009). Philosophy, Science and Divine Action. Leiden: Brill Academic Pub.
- Wildman, W. (2004). The divine action project, 1988–2003. Theology and science 2(1), 31-75

بخش دوم: زیست‌شناسی و الهیات

۶- مروری بر کتاب منشا گونه‌ها و مبانی استدلالی آن

- Waters, C. (2009). The arguments in the Origin of Species. In J. Hodge & G. Radick (Eds.), The Cambridge Companion to Darwin (Cambridge Companions to Philosophy, pp. 120-144). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CCOL9780521884754.006

۷- انتخاب طبیعی و مساله سازگاری در نظریه تکامل داروینی

- Lewens, Tim , "The Nature of Selection: An Overview" , in The Routledge Handbook of Evolution and Philosophy ed. Richard Joyce (Abingdon: Routledge, 16 Aug 2017), accessed 07 Sep 2021 , Routledge Handbooks Online.

- Lewontin, R. C. . (1978) 'Adaptation', *Scientific American*, 239(3), pp. 212–231.

۸- "علیت" در زیست شناسی تکاملی

- Mayr, E. (1961). Cause and Effect in Biology. *Science*, 134(3489), 1501-1506. Retrieved September 7, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/1707986>

۹- "غایت" در زیست شناسی تکاملی

- Neander, Karen, "Does Biology Need Teleology?", in *The Routledge Handbook of Evolution and Philosophy* ed. Richard Joyce (Abingdon: Routledge, 16 Aug 2017), accessed 07 Sep 2021, Routledge Handbooks Online.

۱۰- خداباوری، استدلال های طراحی و تکامل داروینی، سازگاری یا ناسازگاری

- Inwagen, P. Van (2003) 'The compatibility of Darwinism and design', in Neil A. Manson (ed.) *God and Design*. Routledge.
- Ruse, M. (2003) 'Modern biologists and the argument from design: Michael Ruse', in Manson, N. A. (ed.) *God and Design*. Routledge, p. 21.

بخش سوم: روان شناسی، علوم شناختی و الهیات

۱۱- برهان آگاهی برای وجود خدا

- J.P. Moreland, 2003, "The Argument from Consciousness", in *The Rationality of Theism*, ed. By Copan & Moser

۱۲- نوروتئولوژی

- Newberg, A. P. A. B. (2013). *Principles of Neurotheology*. United Kingdom: Ashgate Publishing Limited.

۱۳- علوم شناختی دین و روانشناسی تکاملی دین (۱)

- D. Leech, A. Visala, 2011, *Naturalistic Explanation for Religious Belief*

۱۴- علوم شناختی دین و روانشناسی تکاملی دین (۲)

- J. Barrett, 2007, "Is the spell really broken? Bio-psychological explanations of religion and theistic belief"

۱۵- روان شناسی فرانشخصی

- Combs, 2013, "Transcend and Include: Ken Wilber's Contribution to Transpersonal Psychology", in *The Wiley-Blackwell Handbook of Transpersonal Psychology*